

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

45. An si aliquis ex tribus Episcopis non imponeret manus super caput
consecrandi, vel non proferret formam, Accipe Spiritum sanctum,
consecratio esset invalida? Pro quo quæritur, an quilibet trium ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

grauem infamiam incurrat, & scandalum magnum oriatur. Nec obstat excommunicatio; qua hæreticus poenitens innodatus est, & à qua, nec in isto casu potest Confessarius absolueret: nam sicut prædictus hæreticus naturaliter, & inuincibiliter oblitus peccati hæresis, quam post consensum occultè protulit, bona fide, & cum debita abàs dispositione accederet ad Sacramentum poenitentiae, & confiteretur peccata non reseruata, & absolueretur, maneret in foro conscientiae indirectè absolutus à crimine hæresis reseruato, non obstante excommunicatione, qua est innodatus: ita & in casu prædicto, indirectè absolutus manebit à peccato hæresis, cum onere tamen illud iterum confitendi, cum copiam Confessarij auctoritatem habentis habuerit. Est & huius rei exemplum de Sacerdote, qui alium Sacerdotem interfecit, & ne se prodar, & crimen eius fiat manifestum celebrat & confitetur sua peccata Confessario, qui non potest illum absolueret ab excommunicatione. Sunt etiam qui dicant, secluso quoque scandalo, & periculo grauis infamiae supradictum hæreticum occultum procurantem pro viribus absolutionem, sed ob paupertatem, aliudve legitimum impedimentum non valentem Romam adire, vel mittere, neque ab Episcopo, vel Inquisitore absolutionem obtinere. si verè poeniteat, & contritus sit, posse interim Missam celebrare, si est Sacerdos, vel Eucharistiam sumere, si est laicus. Sed hoc aliis non placet & merito, cum secluso scandalo, & infamia, nulla sit vrgens causa sumendi Eucharistiam in tali casu. Aliàs etiam Sacerdos, qui alium occidit, si non possit irregularitatis dispensationem obtinere, Missam celebrare posset secluso periculo se prodendi. Hucusque Serra. Ex quibus patet ratione scandali posse aliquem Missam dicere, vel Eucharistiam sumere non obstante absolutione ab excommunicatione post diligentias adhibitias.

2. Vnde ex hac doctrina, me citato, doctiss. Pater Paulus Maria Quartus in *Rubr. Missalia* p. 3. tit. 7. sect. 3. dub. 3. diffi. 1. collegit regularem, qui per pium Confessarium non potuit obtinere licentiam à Superiore, vt absolueretur à reseruatis; si absque nota non possit omittre Sacrum, vel communionem, posse aliquo ex prædictis modis, vel communicare cum sola contritione, vel confiteri solum non reseruata, vel simul etiam reseruata, super quæ cadet in directo absolutio, & hoc etiam si peccata reseruata adnexam habeant excommunicationem, vel aliam censuram reseruata; quamvis enim posset confiteri Superiori, quia tamen inter Regulares hoc censetur notabile incommodum, ideo censent probabiliter Doctores illum carere copia Confessarij. Ita ille, cui adde de Theologia morali optimè meritum Patrem Tamburinum *opusc. de Communione* 2. cap. 1. § 6. num. 44.

3. Confirmantur superius dicta ex alia doctrina P. Thomæ Hurtado *var. tom. 2. tract. 12. cap. 1. §. 21. n. 1156.* vbi sic ait: Irregularis etiam ex delictis, si sit occultus non tenetur restituere fructus, quia vsque ad iuridicam priuationem habet titulum beneficij; & sic facit fructus suos; dummodo per se, vel per alium præstet onera beneficij excepta pensione diuini officij, quam non potest per alium præstare, cum sit onus personale. Ita Coninch *disp. 18. n. 5.* Filliuc. *tract. 19. n. 69 & 70.* Si tamen non possit per alium alia onera beneficij præstare, nec obtinere dispensationem irregularitatis, tenetur in conscientia beneficium resignare, nisi alia maior necessitas vrgeat, vt quia bene opinatus famam amitteret, vel est necessarium ad sustentationem vitæ, & cogeret mendicare cum dedecore. Ita ille, cui adde Bonacinum de *cons. disp. 1. q. 1. punct. 3. n. 6.* verb. *Item potest.*

Sup. hoc irregulari in tom. 5. tit. 5. Ref. 142. §. 1. & cursum in aliis §§. & vers. eius primæ autor.

Sup. doct. & q. contenta in hoc §. in 10. 7. tract. 1. Refol. 109. & 110. & in tom. 1. tit. 3. Ref. 9. §. 1. propè fin. à vers. Lo mesmo, & seq. & in Ref. 160.

RESOL. XLIV.

An Episcopus eadem die sua Consecrationis possit Ordines conferre? Ex part. 12. tract. 1. Ref. 44.

§. 1. **S**uppono, quod In Episcopo Ordinate requiritur, vt non solum sit electus, & confirmatus, sed etiam consecrationem Episcopalis character imprimatur, & matrimonium spirituale inter Episcopum, & Ecclesiam suam consumatur. Quare ante Consecrationem postquam fuit electus, potest quidem dici Prælatas, & habere potestatem iurisdictionis; non tamen dici Episcopus, aut habere potestatem ordinis, vt habetur in *c. inter corporalia de transl. Episcop.* Nihilominus postquam fuit electus, & confirmatus, licet ante Consecrationem non possit ea munera exercere, quæ sunt Ordinis Episcopalis, potest tamen delegare alteri Episcopo consecrato omnia quæ sunt Ordinis Episcopalis. Abbas in *c. Cum ex illo de transl. Episcop. n. 10.* & in *cap. sisyrgemis, de elect. n. 6.* His suppositis, ad dubium propositum respondeo, Episcopum ea die qua est consecratus, non posse alios ordinare, licet si ordinet, ordinatio sit valida. Ita habetur in *cap. quod sicut, §. Super eo de elect. & ibi Panormitanus, & alij Doctores.* Et ita docet Marchin. de *Sacram. Ordinis, tract. 1. p. 1. cap. 11. n. 2.* cui ego addo Mauricium Alzedum de *Professio Episcop. cap. 4. num. 15.*

RESOL. XLV.

An si aliquis ex tribus Episcopis non imponeret manus super caput Consecrandi, vel non proferret formam. Accipe Spiritum sanctum, Consecratio est inuolida?

Pro quo queritur, an quilibet trium Episcoporum manus imponendum, & Euangelij Codicum tenentibus consecret? Ex part. 12. tract. 1. Ref. 45.

§. 1. **H**æc quæstio maximè procedit in mea sententia, quæ docet materiam & formam consecrationis Episcopalis consistere in supradictis ritibus. Ad hoc dubium sic respondit Fragol. de *Regim. Republicæ Christianæ, tom. 2. lib. 8. disp. 18. §. 13.* Ambigi etiam potest, an quilibet trium Episcoporum, qui manus imponunt super caput Episcopi, & tenent codicem Euangelij, consecret Episcopum. Negant aliqui nullum ex tribus per se solum consecrare, sed omnes tres simul, & coniunctim. Ita Glossa, & Hugo in *c. Episcopus, dist. 23.* Syluester tamen in *verb. Consecratio primò, n. 1.* multo melius, ac verius tradit post Hostiensem, & Goffredum vnum totam consecrationem peragere, & alios verò adiutores esse. Requiritur tamen, quod assistant consecrationi, & adiuuent saltem tres Episcopi, *c. ne Episcopi, per textum, in tribus, de temporibus Ordinationum.* Henric. in *sum. lib. 10. c. 24. §. 1.* Paul. Comit. *responsorum moralium, lib. 1. q. 48. n. 13.* aliàs non esset consecratus, per Gloss. in *dist. cap. ne Episcopi.* Confirmantur quæ dicta sunt ex verbis Sanch. in *Opusc. tom. 2. lib. 7. cap. 1. dub. 15. n. 17.* vbi sic ait: Nota, quod vnus Episcopus principaliter totam consecrationem perficit, & alij sunt quasi coadiutores secundum Hostiens. & Goffred. quos refert Syluester in *verb. Consecratio 1. num. 1.* & hoc dicit esse melius, vel secundum Hugonem, & Rayner. quos refert etiam Syluester ibi, sunt tres actiones, & vna passio, sicut cum tres portant lapidem, & notat bene Syluester, quod essentialia consecrationis necessaria

necessario faciendū sunt ab eodem ministro: si enim vnus imponat manum, & alius dicat verba, nil agitur, vt patet etiam in aliis Sacramentis. Sed audiamus Azorium *part. 2. lib. 3. cap. 30. quæst. 3.* sic asserentem: An quilibet trium Episcoporum manus imponentium, & Euangelij codicem tenentium, consecret? Sunt qui dicant nullum per se solum consecrare, sed omnes tres simul, sicut cum tres trabem portant, trahuntur nullus eorum per se solus id facit, sed omnes simul, & coniunctim, sic Gloss. & Hugo in *cap. Episcopus, distict. 23.* Sed verius est ait Syluester in *verb. Consecratio 1. num. 1.* quod Hostiens. & Goffredus docuerunt, vnum totam consecrationem efficere, alios vero adiutores esse. Vnde Nicolaus Isambert. in *part. D. Thom. de Sacramento Ordinis, disp. 6. art. 1.* dixit, duos Episcopos assistentes propriè, & in rigore non esse ministros ordinarios Consecrationis Episcopalis, sed solum consecratores. Vide etiam Patrem Iordanum *tom. 1. lib. 5. tit. 2. num. 24.* Sed quidquid sit de mente supradictorum Doctorum, qui non tam clarè, & definitè explicant, assero, quod resolutio propositæ difficultatis pendet ex diuersis opinionibus: Nam Authores qui tenent ternarium Episcoporum esse de iure Ecclesiastico, respondebunt hanc consecrationem esse validam ex his quæ ex mente eorum dicit Hallier *de sacris Electionibus, part. 2. cap. 2. art. 1. §. 2. num. 11.* Rationibus (ait) etiam agunt istius sententiæ defensores, tum quod in Pontificali Rom. Itemque veteri Romano ordine, vbi de Consecratione Episcopi agitur, vnus solum consecrator vocetur, reliqui assistentes dumtaxat dicantur; atque adeo vnus solum sit verus Minister, qui Sacramenti effectum operetur, reliqui ad solemnitatem dumtaxat, & ritum consecrationis adhibeantur, quibus proinde sublatis, validam necesse est manere Episcopi consecrationem: tum quod vnus Sacramenti, cuiusmodi est consecratio Episcopalis, vnus per se habeat esse Minister, qui per se effectum Sacramenti operetur: quare cum consecratio Episcopalis Sacramentum vnicum sit, non debent eius plures dici per se Ministri, qui per se consecrationem perficiant, sed vni dumtaxat id debet tribui, quamuis plures materiam præbere, & verba proferre videantur.

2. Nec obstat dicere cum Hallier, §. 4. num. 19. quod Episcopi assistentes principali consecratori materiam exhibeant, & verba consecratoria proferant; idcirco ad substantiam consecrationis pertinere debent: nam, verbi gratia, Sacerdotes qui simul cum Episcopo sacrificium Missæ peragunt, materiam præteream habent, quam consecrant, eodem modo, quo Episcopus, & consecratoria, seu transmutatoria verba panis, & vini in Corpus, ac Sanguinem Christi cum Episcopo quoque celebrante proferunt, neque tamen ad substantiam consecrationis Corporis, ac Sanguinis Christi, eo sensu spectare dici possunt, quasi ipsi ad eam necessarij sint, nec Episcopus vnicus sufficiens Minister esse possit. Itaque siue vnus tantum ministrorum, is scilicet qui vocatur principalis Consecrator consecrationem Episcopalem perficiat; alij solum ad testificandum suum consecrationi assensum verba proferant, & materiam cum consecratore exhibeant, siue consecrationem ipsam, omnes, & singuli indiuisim operentur, non sequitur tres istos consecrationi cooperantes ad necessitatem consecrationi esse requiritos, aut non ab eorum vno validè perfici posse. Hac asserit Doctores qui putant ternarium Episcoporum esse tantum de necessitate præcepti; & idèd, vt dixi, supradictam consecrationem validam esse putarunt.

Verum Autores putantes ternarium Episcoporum esse de necessitate Sacramenti, respondebunt illam consecrationem esse inuvalidam; & idèd Marchinus

de Sacramento Ordinis, tract. 1. part. 2. cap. 12. num. 8. sic ait, vnus solus Episcopus consecrationem perficit, & alij duo assistentes, vt colligitur ex Pontificali, in quo vnus solus dicitur consecrator, ergo de necessitate Sacramenti non requiruntur tres Episcopi. Respondetur idem Pontificale etiam præcipere, omnes tres Episcopos debere simul manus super caput Episcopi ordinandi imponere, & simul verba proferre. Ex quo rectè colligitur, omnes tres essentialiter requiri, cum omnes materiam, & formam talis Consecrationis subiecto applicare debeant: quod si vnus ibidem dicatur consecrator, & alij assistentes, hoc oritur, quia omnes, tres simul non consecrent; sed quia vnus, nempe Metropolitanus est principalis consecrator, & ipse solus omnes ferè ceremonias perficit. Vnde afferam hic verba Doctoris Hallier vbi supra §. 5. num. 33. Prima ratio ait, quod in Pontificali Romano vnus solum dicatur consecrator, reliqui vocentur assistentes non conuincit vnicum esse dumtaxat necessarium Ministrum, qui solus consecrationem peragat: cum enim librum Euangeliorum omnes super caput ordinandi teneant, omnes manus imponant, omnes verba consecratoria proferant, omnes quoque consecratores verè dici possunt, cum in iis solum consecratio substantialiter consistat. Quod ergo vnus tantum consecrator dicatur, ratio est, tum quod penes vnum, puta Metropolitanum, aut eum qui eius vices gerit, præcipuè consecrandi ius, & auctoritas resideat: tum quod vnus solus ceremonias omnes magna ex parte faciat; tum quod vnica sit consecratio, ad quam licet plures adhibeantur, omnes tamen præcipuo consecratori cooperentur, coniungenturque ad vnicam consecrationem peragendam, & vnitatem Ecclesiæ demonstrandam, quæ ex pluribus etiam Pastoribus resultat vni semper tanquam capiti vnitatis. Ex quibus altera quoque ratio diluitur: nam quod vnus Sacramenti vnus dicitur esse minister, hoc verum est de vnicò totali ministro non de partialibus qui omnes agant per modum vnus, quod speciatim in Ordinatione seruatum fuit, vt & à pluribus ministris Episcopi in vnam causam conuenientibus sacraentur, & tam consecrati in Episcopos, quam in Presbyteros consecratoribus suis concelebrarent, ad vnitatem Ecclesiæ seruandam, quæ in Episcoporum vniõne, inter se, & adhærentia populi cum Episcopis præsertim consistit, vt fusè ostendit Cyprianus. Ita Marchinus.

3. Sed quia ego, vt supra adnotui ex dictis sententijs vtramque probabilem esse puto, vt rectè etiam tenet & obseruat Pater Contreras in *Scriptura contra Consecrationem Episcopi, de Peraguay art. 1. dub. 1. num. 3.* idèd assero in difficultate proposita talem consecrationem Episcopi, iterum sub conditione iterandam esse, ex doctrina inferius in particulati resolutione firmanda.

RESOL. XLVI.

An Episcopus consecrandus, si non fuerit insignitus Sacramento Confirmationis, peccet mortaliter, & Episcopi eum consecrando?
At an hic Episcopus non confirmatus sic consecratus peccet postea mortaliter conferendo aliis Sacramentum Confirmationis. Ex p. 12. tr. 1. Res. 46.

§. 1. **V**idetur affirmatiuè respondendum: nam Concilium Tridentinum *sess. 23. cap. 4. de Reform.* præcipit vt neque prima Tonsura initiuntur, qui Sacramentum Confirmationis antea non suscepint, & hoc sub obligatione peccati mortalis, vt

Sup. hoc in Res. 27. 28. & 29. huius tract.
 Sup. hoc præcepto Concilij latè inf. in §. seq. huius Res. & in docet